

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 26/06-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. januára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. D., bytom G., zastúpenej advokátom JUDr. Š. K., K., ktorou namietala porušenie čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Národnej rady Slovenskej republiky č. 1870 z 25. októbra 2005 a rozhodnutím predsedu Národnej rady Slovenskej republiky č. 1382 zo 14. októbra 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. D. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2005 doručená sťažnosť JUDr. M. D., bytom G. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Š. K., K., ktorou namietala porušenie čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) č. 1870 z 25. októbra 2005 a rozhodnutím predsedu národnej rady (ďalej len „predseda“) č. 1382 zo 14. októbra 2005.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 30 ods. 4 ústavy rozhodnutiami národnej rady č. 1870 z 25. októbra 2005 a predsedu č. 1382 zo 14. októbra 2005. Zároveň požaduje zrušenie oboch rozhodnutí. Národná rada má byť zaviazaná zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia. Požaduje tiež vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia národnej rady č. 1870 z 25. októbra 2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením národnej rady č. 1870 z 25. októbra 2005 vzala táto na vedomie:

1. že prezident Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“) vymenoval 4. októbra 2005 poslanca národnej rady J. M. do funkcie podpredsedu vlády a ministra hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „minister hospodárstva“), čím sa týmto dňom podľa čl. 77 ods. 1 ústavy jeho mandát poslanca národnej rady neuplatňuje,
2. že predseda svojím rozhodnutím č. 1382 zo 14. októbra 2005 vyhlásil, že na neuplatňovaný mandát poslanca J. M. nastupuje podľa poradia na kandidátnej listine Aliancie nového občana uvedeného v zápisnici Ústrednej volebnej komisie o výsledku volieb do národnej rady 20. a 21. septembra 2002 dňom 17. októbra 2005 náhradník P. K.
3. informáciu Mandátového a imunitného výboru Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „mandátový a imunitný výbor“) o nastúpení náhradníka na neuplatňovaný mandát poslanca národnej rady.

Predseda svojím rozhodnutím č. 1382 zo 14. októbra 2005 vyhlásil podľa § 47 ods. 6 zákona č. 333/2004 Z. z. o voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „zákon o voľbách“) a podľa § 10 ods. 2 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Zb. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „rokovací poriadok“), že na neuplatňovaný mandát poslanca J. M. nastupuje podľa poradia na kandidátnej listine Aliancie nového občana dňom 17. októbra 2005 náhradník P. K. Zároveň predseda týmto rozhodnutím v súlade s § 57 ods. 1 písm. g) rokovacieho poriadku požiadal mandátový a imunitný výbor o preskúmanie

nevykonávania funkcií nezlučiteľných podľa čl. 77 ods. 1 ústavy s funkciou poslanca národnej rady a o podanie informácií o nastúpení náhradníka na neuplatňovaný mandát poslanca spolu so svojím návrhom pre národnú radu.

Podľa názoru sťažovateľky tak rozhodnutím národnej rady č. 1780 z 25. októbra 2005, ako aj rozhodnutím predsedu č. 1382 zo 14. októbra 2005 došlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľky.

Politická strana Aliancia nového občana kandidovala vo voľbách do národnej rady, ktoré sa konali 20. a 21. septembra 2002. Na kandidátnej listine bola pod poradovým číslom 17 uvedená sťažovateľka. Z výsledkov volieb do národnej rady vyplynulo, že Aliancia nového občana získala 15 poslaneckých mandátov, a preto sťažovateľka mandát poslankyne do národnej rady nezískala a v zmysle § 43 ods. 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1990 Zb. o voľbách do Slovenskej národnej rady v znení neskorších predpisov stala sa náhradníčkou za poslanca. Z kandidátnej listiny vyplýva ďalej aj to, že P. K. mal na kandidátnej listine poradové číslo 19, teda vyššie poradové číslo ako sťažovateľka.

Sťažovateľka vo svojom liste z 3. februára 2005 adresovanom predsedovi uviedla, že v súlade s čl. 81 ústavy sa vzdáva mandátu poslanca národnej rady. V ďalšom liste zo 16. februára 2005 sťažovateľka vyhlásila, že sa vzdáva svojho práva nastúpiť ako náhradník za poslanca národnej rady. Listom zo 7. septembra 2005 sťažovateľka oznámila, že si svoje miesto na kandidátnej listine uplatňuje a berie späť svoje vyhlásenie o vzdaní sa mandátu poslanca národnej rady. Listom z 12. septembra 2005 vzala sťažovateľka späť svoje prehlásenie zo 7. septembra 2005. Napokon listom z 22. septembra si sťažovateľka uplatnila svoje miesto a poradie na kandidátnej listine Aliancie nového občana.

Keďže zákon s prejavmi náhradníka za poslanca nespája žiaden právny následok, bolo treba hľadiť na sťažovateľku stále ako na náhradníka za poslanca národnej rady. Ak by zákon spájal s prejavmi náhradníka určité právne následky, tieto by sa museli premietnuť aj do poradia na kandidátnej listine. Sťažovateľka je toho názoru, že postavenia náhradníka za poslanca národnej rady sa vzdať nemohla. Ak by sa naproti tomu pripustila možnosť, že

by sa náhradník za poslanca mohol vzdať svojho práva nastúpiť ako náhradník za poslanca národnej rady, potom by sa musela pripustiť aj možnosť späťvzatia takéhoto prejavu vôle. Ak by sa malo pripustiť, že vzdanie sa postavenia náhradníka za poslanca je úkon, s ktorým objektívne právo spája právny následok, potom treba vychádzať z postupnosti jednotlivých úkonov. Postupnosť dvoch právnych úkonov bola dôležitá aj v tzv. prípade G. Podobnosť vyplýva z časovej postupnosti dvoch právnych úkonov, a to vzdania sa mandátu poslanca a jeho následného späťvzatia. Z rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 8/97 z 23. júla 1997 vyplýva, že ak má konkrétny právny úkon vyvolať právom predpokladaný právny dôsledok, potom musí ísť o kvalifikovaný právny úkon. Kvalifikovanosť právneho úkonu spočíva v splnení náležitostí vo vzťahu k jeho subjektu, objektu, vôli a prejavu vôle. Podľa ústavného súdu z toho vyplýva, že poslanec môže odvolať svoj skorší prejav vôle vzdať sa funkcie poslanca. Musí tak urobiť písomne, a to až do momentu ukončenia rozpravy, ktorá predchádza hlasovaniu o prijatí uznesenia, ktorým národná rada berie na vedomie jeho rezignáciu. Ďalej ústavný súd v predmetnom rozhodnutí vyslovil, že ak poslanec najskôr písomnou formou prejavil svoju vôľu vzdať sa funkcie, ale neskôr (až do ukončenia rozpravy národnej rady k tejto veci) právne relevantnou formou prejavil novú slobodnú, vážnu a určitú vôľu, ktorou svoj predchádzajúci prejav vôle zmenil tak, že sa mandátu nevzdáva, treba takýto prejav vôle uznať a rešpektovať ho každým subjektom vrátane národnej rady. Opačný prístup k tejto veci sa podľa názoru ústavného súdu prieči samotnej podstate práva a v širších súvislostiach aj podstate právneho štátu. Podľa sťažovateľky to znamená, že ak by sa malo vychádzať zo stotožňovania právneho postavenia náhradníka za poslanca národnej rady s právnym postavením poslanca národnej rady, potom by analogicky nepochybne musela vyplývať možnosť vziať späť svoj prejav vôle aj pre náhradníka za poslanca národnej rady.

Mandátový a imunitný výbor konštatoval, že mandát poslanca J. M. sa neuplatňuje dňom 4. októbra 2005 a predseda rozhodnutím č. 1382 zo 14. októbra 2005 vyhlásil nastúpenie náhradníka P. K. dňom 17. októbra 2005. Mandátový a imunitný výbor vzal uvedené skutočnosti na vedomie a odporúčal národnej rade prijať uznesenie v znení uvedenom v uznesení národnej rady č. 1870 z 25. októbra 2005.

Vzhľadom na ustanovenie § 43 ods. 6 a nasl. zákona o voľbách náhradník za poslanca, ktorý sa nestal poslancom, nemôže sa mandátu poslanca platne vzdať. Pokiaľ by sa aj napriek tomu takáto osoba mandátu poslanca vzdala, nie je takýto právny úkon platný, lebo by nebol urobený osobou na to oprávnenou, teda poslancom. Zároveň platí, že postavenie náhradníka za poslanca takejto osoby by prejavom vôle o vzdaní sa mandátu poslanca zostalo nedotknuté. Platné právo vôbec neupravuje možnosť vzdania sa miesta a poradia na kandidátnej listine zo strany osoby, ktorá sa stala náhradníkom za poslanca národnej rady. Nastúpenie náhradníkov za poslancov národnej rady nezávisí od vôle príslušnej politickej strany, ale je priamo upravené v § 47 zákona o voľbách. Ako náhradník za poslanca nastupuje osoba, ktorá v momente vymenovania poslanca za člena vlády, teda v momente, od ktorého sa jeho mandát neuplatňuje, je na kandidátnej listine uvedená na najbližšom mieste, na ktoré nebol pridelený mandát. Výnimku tvorí prípad náhradníka, ktorý získal aspoň 3 % prednostných hlasov. Rozhodujúcim momentom z hľadiska skúmania poradia na kandidátnej listine je preto moment začiatku neuplatňovania mandátu, teda v danom prípade moment vymenovania poslanca J. M. za člena vlády. Pre úplnosť považuje sťažovateľka za potrebné uviesť aj svoje argumenty smerujúce proti právnomu názoru Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „ústavnoprávny výbor“) prezentované v jeho uznesení č. 890 z 13. októbra 2005. Sťažovateľka totiž predpokladá, že tak národná rada, ako aj predseda z tohto právneho názoru vychádzali. Uvedeným uznesením zaujal ústavnoprávny výbor stanovisko, podľa ktorého právne postavenie náhradníka za poslanca pre prípad vzdania sa mandátu poslanca nie je predmetom ústavnej ani zákonnej úpravy. Okrem toho dospel k odvážnemu názoru, že neexistuje ústavný ani iný právny dôvod vylučujúci stotožnenie právneho postavenia náhradníka za poslanca pri vzdaní sa mandátu s právnou úpravou vzdania sa mandátu poslancom. Ďalej dospel k stanovisku, že poslanec je fyzickou osobou, ľudskou bytosťou, ale výkon jeho poslaneckého mandátu nepodlieha úprave čl. 2 ods. 3 ústavy. Ústavným základom výkonu poslaneckého mandátu je ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy. Náhradník za poslanca je verejná funkcia. Aj právne postavenie náhradníka za poslanca sa zakladá na ustanovení čl. 2 ods. 2, a nie na ustanovení čl. 2 ods. 3 ústavy. Napokon ústavnoprávny výbor poukázal na právny názor ústavného súdu vyslovený vo veci sp. zn. I. ÚS 8/97

a vyvodil z neho oporu pre svoje tvrdenie, že náhradník za poslanca nemôže vziať späť svoje vyhlásenie o vzdaní sa mandátu poslanca.

Sťažovateľka s týmito zásadnými právnymi názormi ústavnoprávneho výboru nesúhlasí. Ak neexistuje ústavný ani iný právny dôvod vylučujúci stotožnenie právneho postavenia náhradníka za poslanca pri vzdaní sa mandátu s právnou úpravou vzdania sa mandátu poslancom, potom neexistuje ústavný ani iný právny dôvod na stotožnenie právneho postavenia týchto dvoch skupín. Postavenie náhradníka za poslanca nemožno považovať za verejnú funkciu, lebo takéto tvrdenie nemá oporu v objektívnom práve, hoci by muselo byť explicitne definované v právnom predpise. Stanovisko ústavnoprávneho výboru je v tomto prípade nepatričné. Nerobí ani rozdiel medzi verejnou funkciou a tým, že sa niekto stane tzv. osobou verejného záujmu (*homme politique*), ktorou sa stáva ten, kto kandiduje vo voľbách a požíva preto zníženú ochranu svojich osobnostných práv. Náhradník za poslanca národnej rady môže byť nanajvýš osobou verejného záujmu, avšak nie verejným funkcionárom. V súvislosti s poukazom na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 8/97 treba mať na pamäti, že ide o odlišný prípad. Ústavný súd sa v tejto veci nezaoberal otázkou, či sa môže náhradník za poslanca vzdať svojho postavenia náhradníka za poslanca. Napokon sťažovateľka uvádza, že stanovisko ústavnoprávneho výboru je aj vnútorne protirečivé. Ak sa má totiž právne postavenie náhradníka za poslanca zakladať na úprave čl. 2 ods. 2 ústavy, potom by sťažovateľka musela konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. V skutočnosti však ani ústava, ale ani zákon možnosť vzdania sa postavenia náhradníka za poslanca nepozná.

II.

Z prípisu sťažovateľky z 3. februára 2005 označeného ako „*Vyhlásenie o vzdaní sa mandátu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky*“, adresovaného predsedovi vyplýva, že sťažovateľka sa vzdáva mandátu poslanca národnej rady v súlade s čl. 81 ústavy.

Z vyhlásenia M. H. zo 14. februára 2005 adresovaného predsedovi vyplýva, že sa vzdáva svojho miesta a poradia na kandidátnej listine Aliancie nového občana podľa

výsledkov volieb do národnej rady v roku 2002. Zároveň sa vzdáva aj práva nastúpiť ako náhradník za poslanca národnej rady. Podpis M. H. na vyhlásení je notársky overený.

Z vyhlásenia sťažovateľky zo 16. februára 2005 adresovaného predsedovi vyplýva, že sa vzdáva svojho miesta a poradia na kandidátnej listine Aliancie nového občana podľa výsledkov volieb do národnej rady v roku 2002. Zároveň sa vzdáva aj práva nastúpiť ako náhradník za poslanca národnej rady. Podpis sťažovateľky na vyhlásení je notársky overený.

Z prípisu predsedu Aliancie nového občana P. R. a z 1. marca 2005 adresovaného predsedovi a doručeného toho istého dňa vyplýva, že v prílohe prípisu P. R. predložil predsedovi písomné vyhlásenia M. H. a sťažovateľky. Oznámil, že po nástupe poslanca F. T. do funkcie štátneho tajomníka Ministerstva školstva Slovenskej republiky (ďalej len „štátny tajomník“) podľa čl. 77 ods. 2 ústavy bude jeho poslanecký mandát spočívať. Vo voľbách v roku 2002 bolo do národnej rady zvolených 15 poslancov Aliancie nového občana. Ďalším v poradí na kandidátnej listine je na 16. mieste M. H., ktorý sa však notársky overeným vyhlásením zo 14. februára 2005 vzdal svojho miesta a poradia na kandidátnej listine. Na 17. mieste kandidátnej listiny je sťažovateľka, ktorá sa notársky overeným vyhlásením zo 16. februára 2005 tiež vzdala svojho miesta a poradia na kandidátnej listine. Preto na neuplatňovaný mandát poslanca F. T. nastúpi ako náhradník S. K., ktorý je uvedený na 18. mieste kandidátnej listiny.

Z uznesenia národnej rady č. 1504 z 15. marca 2005 vyplýva, že národná rada vzala na vedomie:

1. že dňom 9. februára 2005 zanikol mandát poslanca národnej rady J. J. a dňom 2. marca 2005 sa neuplatňuje mandát poslanca národnej rady F. T., keďže J. J. sa vzdal svojho mandátu v súvislosti so zvolením za predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky a F. T. v súvislosti s vymenovaním do funkcie štátneho tajomníka dňom 2. marca 2005 neuplatňuje mandát za poslanca národnej rady,

2. podľa § 10 ods. 2 písm. c) rokovacieho poriadku a podľa § 47 ods. 1 zákona o voľbách na zaniknutý mandát poslanca J. J. nastupuje 15. marca 2005 náhradník V. P.

a na neuplatňovaný mandát poslanca národnej rady F. T. nastupuje 15. marca 2005 náhradník S. K.

Z uznesenia národnej rady č. 1673 z 21. júna 2005 vyplýva, že národná rada vzala na vedomie, že dňom 15. júna 2005 sa neuplatňuje mandát poslanca národnej rady F. T. v súvislosti s jeho vymenovaním do funkcie ministra kultúry Slovenskej republiky dňom 15. júna 2005 s tým, že podľa § 10 ods. 2 písm. b) rokovacieho poriadku a podľa § 47 ods. 1 zákona o voľbách na neuplatňovaný mandát poslanca F. T. nastupuje dňa 21. júna 2005 náhradník S. K.

Z prípisu sťažovateľky zo 7. septembra 2005 adresovaného predsedovi a doručeného 8. septembra 2005 vyplýva, že sťažovateľka berie späť svoje vyhlásenie zo 16. februára 2005 ohľadom kandidátnej listiny Aliancie nového občana podľa výsledkov volieb v roku 2002 a dňom 7. septembra 2005 si uplatňuje svoje miesto a poradie na kandidátnej listine. Zároveň berie späť svoje vyhlásenie o vzdaní sa mandátu poslanca národnej rady. Podpis sťažovateľky je notársky overený.

Z prípisu sťažovateľky z 12. septembra 2005 adresovaného predsedovi a doručeného 13. septembra 2005 vyplýva, že sťažovateľka berie späť svoje prehlásenie zo 7. septembra 2005, ktorým si uplatnila miesto a poradie na kandidátnej listine Aliancie nového občana podľa výsledkov volieb do národnej rady v roku 2002. Podpis sťažovateľky je notársky overený.

Z prípisu sťažovateľky z 22. septembra 2005 adresovaného predsedovi a doručeného 4. októbra 2005 vyplýva, že sťažovateľka si uplatňuje miesto a poradie na kandidátnej listine Aliancie nového občana podľa výsledkov volieb do národnej rady v roku 2002. Podpis sťažovateľky je notársky overený.

Z prípisu M. H. zo 6. októbra 2005 adresovaného predsedovi a doručeného toho istého dňa vyplýva, že berie späť svoje vyhlásenie zo 14. februára 2005, ktorým sa vzdal svojho miesta a poradia na kandidátnej listine Aliancie nového občana, ako aj práva nastúpiť ako náhradník za poslanca národnej rady. Svojich práv sa vzdal z rôznych

osobných a rodinných dôvodov, pričom medzitým došlo k výraznej zmene situácie. To je dôvodom pre späťvzatie vyhlásenia zo 14. februára 2005. Zároveň prehlasuje, že ak sa uprázdni počas volebného obdobia mandát poslanca, je pripravený uplatňovať si svoje právo náhradníka podľa § 47 ods. 1 zákona o voľbách. Späťvzatie vyhlásenia odôvodňuje aj tým, že právny poriadok neupravuje žiadnu právne relevantnú skutočnosť, v dôsledku ktorej by mohlo zaniknúť jeho právo náhradníka na uprázdnený mandát poslanca národnej rady. Rovnako právny poriadok neustanovuje žiadnu právnu skutočnosť, v dôsledku ktorej by mohlo zaniknúť jeho právo odvolať svoj skorší prejav vôle vzdať sa práva nastúpiť na uprázdnený mandát poslanca národnej rady. Pokiaľ podľa uznesenia národnej rady č. 1504 z 15. marca 2005 nastúpil na neuplatňovaný mandát poslanca F. T. náhradník S. K., stalo sa tak v rozpore s ustanovením § 47 ods. 1 zákona o voľbách. Preto toto uznesenie treba považovať za neplatné.

Z prípisu predsedu Aliancie nového občana P. R. z 5. októbra 2005 adresovaného predsedovi a doručeného 10. októbra 2005 vyplýva, že podľa jeho názoru v súvislosti s vymenovaním poslanca J. M. za ministra hospodárstva má sa stať poslankyňou ako náhradníčka sťažovateľka, keďže M. H. sa vyhlásením zo 14. februára 2005 vzdal svojho miesta a poradia na kandidátnej listine Aliancie nového občana, pričom sťažovateľka prípisom zo 4. októbra 2005 oznámila, že si uplatňuje svoje miesto a poradie na kandidátnej listine Aliancie nového občana, a urobila tak predtým, ako bol poslanec J. M. vymenovaný za ministra hospodárstva.

Z rozhodnutia predsedu č. 1382 zo 14. októbra 2005 vyplýva, že podľa § 47 ods. 6 zákona o voľbách a § 10 ods. 2 písm. b) o rokovacom poriadku na neuplatňovaný mandát poslanca národnej rady J. M., ktorý bol 4. októbra 2005 vymenovaný za člena vlády Slovenskej republiky, nastupuje podľa poradia na kandidátnej listine Aliancie nového občana dňom 17. októbra 2005 náhradník P. K.

Z uznesenia národnej rady č. 1870 z 25. októbra 2005 vyplýva, že národná rada berie na vedomie, :

1. že prezident vymenoval 4. októbra 2005 poslanca národnej rady J. M. do funkcie podpredsedu vlády a ministra hospodárstva, čím sa zároveň uvedeným dňom jeho mandát poslanca neuplatňuje,

2. že predseda svojím rozhodnutím č. 1382 zo 14. októbra 2005 vyhlásil, že na neuplatňovaný mandát poslanca J. M. nastupuje podľa poradia na kandidátnej listine Aliancie nového občana uvedeného v zápisnici Ústrednej volebnej komisie o výsledku volieb do národnej rady 20. a 21. septembra 2002 za stranu Aliancia nového občana dňom 17. októbra 2005 náhradník P. K.,

3. informáciu mandátového a imunitného výboru o nastúpení náhradníka na neuplatňovaný mandát poslanca národnej rady.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k volebným a iným verejným funkciám.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O návrhu podanom zjavne neoprávnenou osobou možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov. Za návrh podaný niekým zjavne neoprávneným je preto možné považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie.

Podstatu námietok sťažovateľky možno zhrnúť do dvoch samostatných okruhov.

Sťažovateľka je v prvom rade toho názoru, že vzhľadom na absenciu úpravy vzdania sa postavenia náhradníka za poslanca národnej rady v ústave a v príslušných zákonoch nie je vôbec možné právne účinným spôsobom vzdať sa tohto postavenia. Z pohľadu sťažovateľky to znamená, že jej prejavy vôle zo 16. februára 2005 a z 12. septembra 2005, ktorými sa vzdáva náhradníctva, sú právne irelevantné.

Pokiaľ by sa vychádzalo zo stanoviska, že náhradník za poslanca sa môže právne účinným spôsobom tohto postavenia vzdať, potom podľa názoru sťažovateľky môže náhradník aj právne účinným spôsobom prejav o vzdaní sa následne vziať späť. Z pohľadu sťažovateľky to znamená, že hoci sa dvakrát vzdala náhradníctva, oba tieto prejavy vôle vzala späť a v konečnom dôsledku zotrvala na svojom postavení náhradníka za poslanca.

Z dôkazov, ktoré si ústavný súd zadovážil, vyplýva, že popri sťažovateľke, ktorá bola na kandidátnej listine Aliancie nového občana na 17. mieste, sa prípisom zo 14. februára 2005 adresovaným predsedovi a doručeným 1. marca 2005 svojho miesta a poradia na

kandidátnej listine Aliancie nového občana vzdal aj M. H., ktorý bol na 16. mieste, teda ešte pred sťažovateľkou. Rovnako ako sťažovateľka aj M. H. prípisom zo 6. októbra 2005 adresovaným predsedovi a doručeným toho istého dňa vzal späť svoj prejav vôle zo 14. februára 2005 s tým, že i naďalej si uplatňuje svoje právo náhradníka za poslanca.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka vyvodzuje porušenie svojho základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy z takých skutkových dôvodov a na základe takých právnych úvah, ktoré by v konečnom dôsledku už prima vista neznamenali porušenie jej základného práva, ale základného práva M. H. podľa čl. 30 ods. 4 ústavy.

Ak by sa vychádzalo z právneho názoru, že nie je možné právne účinným spôsobom vzdať sa postavenia náhradníka za poslanca, potom treba za právne neúčinné považovať nielen prejavy vôle sťažovateľky zo 16. februára 2005 a z 12. septembra 2005, ale aj prejav vôle M. H. zo 14. februára 2005. Znamenalo by to v konečnom dôsledku, že náhradníkom za poslanca, ktorý mal získať poslanecký mandát, mal správne byť M. H., ktorý na kandidátnej listine Aliancie nového občana mal poradové číslo 16, teda najbližšie pred sťažovateľkou.

Inak povedané, dôsledok právnej argumentácie sťažovateľky je, že podľa platnej právnej úpravy nastupovania náhradníkov za poslancov národnej rady by v prípade akceptovania tejto argumentácie (v hypotetickej rovine) musel do národnej rady nastúpiť (mal by právo nastúpiť) M. H., a nie sťažovateľka. Tento nepochybný dôsledok však znamená, že sťažovateľka sa v konaní pred ústavným súdom domáha ochrany základného práva, ktorého účinky by v prípade akceptovania jej právneho názoru znamenali zmenu postavenia inej osoby než sťažovateľky.

K rovnakému záveru možno dospieť aj v prípade, keby sa vychádzalo z právneho názoru, podľa ktorého je možné právne účinným spôsobom vzdať sa postavenia náhradníka za poslanca a rovnako je možné právne účinným spôsobom vziať takýto prejav vôle späť. V konečnom dôsledku by to znamenalo, že za právne účinné treba považovať nielen prejavy vôle sťažovateľky zo 7. septembra 2005 a z 22. septembra 2005, ale aj prejav vôle M. H. zo

6. októbra 2005, z čoho vyplýva, že i v tomto prípade by sa mal v zmysle právneho názoru sťažovateľky stať poslancom M. H., a nie sťažovateľka.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné v merite veci sa zaoberať argumentáciou sťažovateľky a zaujímať k tejto akékoľvek vlastné stanovisko. Z rovnakého dôvodu nebolo potrebné zaoberať sa ani návrhom na vydanie dočasného opatrenia.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2006